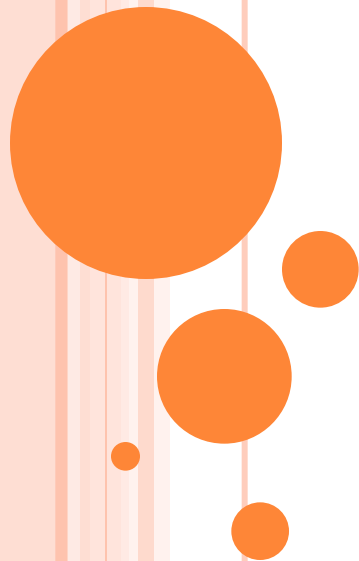

POTRATY A ASISTOVANÁ REPRODUKCE

PhDr. Jitka Jirsáková, Ph.D.

POTRAT (ABORT)

- ukončení těhotenství před dosažením životaschopnosti plodu
- hranice životaschopnosti → 24.týden, 30 cm, cca 500g
- dělíme na → samovolné a umělé

Samovolný (spontánní) potrat

- vypuzení plodu z dělohy bez úmyslu těhotenství ukončit
- příčiny: endokrinní nemoci, anomálie v utváření dělohy, genetické faktory aj.

Umělý potrat (interrupce)

- je způsoben záměrnou činností s úmyslem ukončit těhotenství
- pomocí chemické látky (RU-486) nebo chirurgický výkon

RIZIKA INTERRUPCE

○ Zdravotní

- gynekologické záněty
- poranění děložního hrdla (jeho nedostatečná uzavírací schopnost)
- poranění hlubších vrstev endometria a myometria

○ Psychická

- Postaborční syndrom

POSTABORČNÍ (POSTINTERRUPČNÍ) SYNDROM (PAS)

- je soubor příznaků a obtíží, které se u části žen dostavují po prodělaném potratu (umělém či samovolném)
- projevy → deprese, zvýšená konzumace alkoholu či drog, návaly úzkosti a zlosti, noční můry, psychotické stavy, poruchy sociálního chování, také tzv. „výroční syndrom“, strach z neplodnosti nebo nadměrná touha znovu otěhotnět, vyhýbání se specifickým podnětům a situacím (těhotné ženy, malé děti apod.), poruch příjmu potravy, problémy ve vztahu k vlastním dětem atd.
- Rizikové skupiny
 - podstoupily interrupci ve velmi mladém věku
 - podstoupily interrupci v pozdní fázi těhotenství
 - v době podstoupení interrupce už měly děti
 - byly k interrupci dotlačeny svým okolím
 - jejich výchova, osobní postoje či postoje okolí vedou k pochybnostem o správnosti interrupce

VÝVOJ LEGISLATIVY O UMĚLÝCH POTRÁTECH V ČR

- 1957 → zákon o legalizaci interrupce (do konce 12.týdne; tzv. kyretáž)
 - interrupce možná ze zdravotních i sociálních důvodů
 - byli jsme jedni z prvních v Evropě (po SSSR, Bulharsku a Maďarsku)
 - byly zřízeny tzv. interrupční komise
- 1973 → tento zákon rozšířen o možnost interrupce i z genetických důvodů (až do 24.týdne)
- 1987 → jsou zrušeny interrupční komise; dívka mladší 16 let musí mít souhlas zákonných zástupců
 - zavádění tzv. miniinterrupcí (tzv. odsátí děložního obsahu)
- dnes → interrupce na žádost matky jen do 12.týdne, pak jen z genetických důvodů do 24.týdne
 - ambulantní výkon, nehradí pojišťovna (cca 3000kč)

PŘÍSTUPY K UMĚLÉMU POTRATU

Pro-choice

- zastánci práva na interrupci
 - za jakýchkoliv okolností
 - Jen v určitých případech (např. znásilnění, incest)
 - povolení jen do určité doby (do počátku 3.trimestru)
 - argumentace
 - Embryo nelze považovat za jedince schopného samostatného života mimo tělo matky a dokud mozek neexistuje nebo funguje příliš jednoduše, jedná se o část těla matky, ne o novou individuální lidskou bytost.
 - Plod je počínající lidská bytost, ale považují za eticky přijatelné a v souladu s pomyslným zájmem této bytosti, aby se nenarodila do nepříznivých podmínek - toto rozhodnutí považují za odpovědnost matky, případně obou rodičů.

Pro Life

- odpůrci interrupce
- argumenty
 - člověk je člověkem již od početí.
 - zygota je reálně existující lidský jedinec s právem na život a statusem člověka bez ohledu na to, že například nejsou diferencovány žádné orgány a jedinec není samostatný.
 - poukazují na případné zdravotní a zejména psychické potíže
- Spory a různé názory jsou v oprávněnosti interrupcí v případě vážného poškození plodu nebo stavu ohrožujícího život matky, znásilnění a podobných krajních případech!
- Hnutí pro život (od r. 1992)

ETICKÁ DILEMATA

○ Eugenika

- regulace počtu narozených určitým jedinců či jejich prenatální selekce

○ Potratová turistika

○ Potrat v mezinárodních vodách

- **Ženy na vlnách** (*Women on Waves*) → nezisková organizace, která propaguje právo žen na volbu umělého přerušování těhotenství.
- organizace byla založena v roce 1999 nizozemskou lékařkou Rebeccou Gomperts.
- jejím cílem je přitahovat pozornost k umělému přerušování těhotenství a vyvolávat diskuzi o zákonech, které omezují právo ženy na umělé přerušování těhotenství.

ASISTOVANÁ REPRODUKCE

- **vyvolání ovulace** (prostřednictvím léků) - hormonální stimulace
- **umělé oplození - in vitro fertilizace (IVF)** (vajíčka produkovaná po podávání léků pro terapii neplodnosti jsou odebrána a následně oplodněna spermiemi v laboratoři. Vzniklé embryo je přeneseno pomocí tenkého katetru do dělohy.)
- **(intrafalopiální) přenos gamet do vejcovodů (GIFT)**
- **umělé oplození semenem dárce (AID, DI)**
- **nitroděložní inseminace s nebo bez superovulace (IUI)** (spermie partnera jsou upraveny (opakovaně omyty a zbaveny seminální plazmy) a poté jsou tenkým katetrem zavedeny přímo do dělohy ženy.)
- **intracytoplazmatická injekce spermií (ICSI)** (je vybrána jedna spermie a ta je pomocí velmi tenké a ostré skleněné kapiláry vpravena přímo do vajíčka.)
- **umělé oplození darovaného vajíčka a intracytoplazmatická injekce spermií (ICSI) spolu s IVF**

